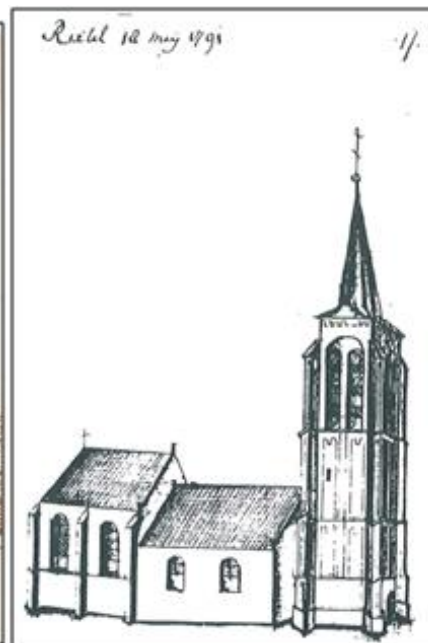
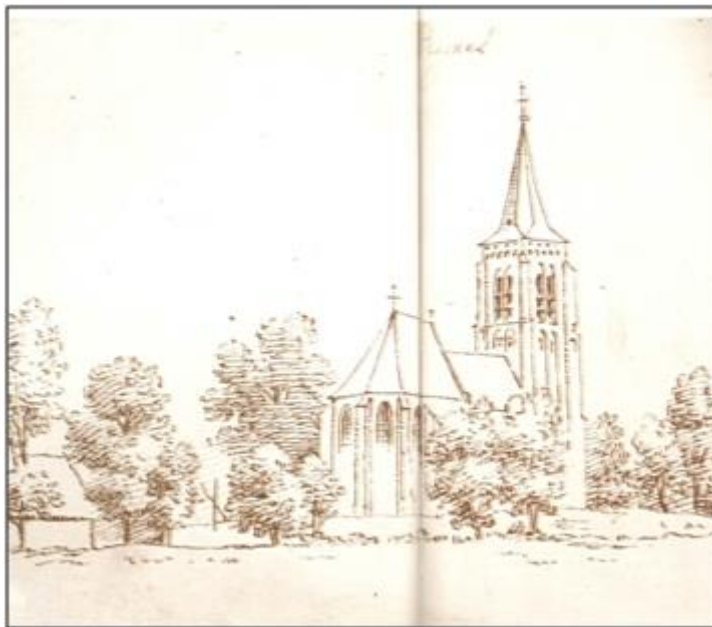

De oude kerklocatie in Rixtel Adres: Helmondseweg

In 1178 was er al sprake van een kerk in Rixtel. De kerk in Rixtel was een "eigen kerk", dat wil zeggen, gesticht door de grondeigenaar, die tevens voldoende middelen voor het onderhoud waarborgde. Reeds in 1173 of kort daarna schonk Didradis, vrouwe van Rixtel het patronaat van de verenigde kerken van Helmond en Rixtel aan de abdij van Floreffe welke schenking de 25ste Maart 1178 door paus Alexander III is bevestigd. De kerk van Rixtel vereerde de H. Margaretha als haar patrones. Primaire bronnen vermelden verschillende altaren en beneficiën (geldelijke inkomsten). In 1497 kwam er een nieuw altaar van de H. Drievuldigheid, samen met dat van Johannes de Doper. Het altaar leverde een jaaropbrengst van 5 mud rogge op. Op het altaar van de H. Drievuldigheid ruste een zogenaamd beneficium ten gunste van Helmond.

Bij de belegering van Helmond in 1587 liet de graaf van Hohenlohe door zijn soldaten de kerk van Rixtel plunderen en in brand steken. Het oorspronkelijke schip werd blijkbaar vervangen door een vierkante noodbouw op houten pijlers. Nadat de macht over de Meierij in 1629 aan de Staatsen was gekomen, werd in 1631 de kerk voor het vieren van de mis gesloten. Na het verbod van rooms-katholieke erediensten in 1648, en de ingebruikneming door de aanhangers van de gereformeerde religie, zette de aftakeling van het gebouw in. In 1811 verkocht men de banken en in 1817 kreeg de gemeente toestemming kerk en toren af te breken. De kerk en toren van Rixtel werden in 1818 gesloopt. De kerk was een uitdrukking van de Gouden Eeuw van Brabant, in welke periode in kleine dorpen imposante kerken werden gebouwd.

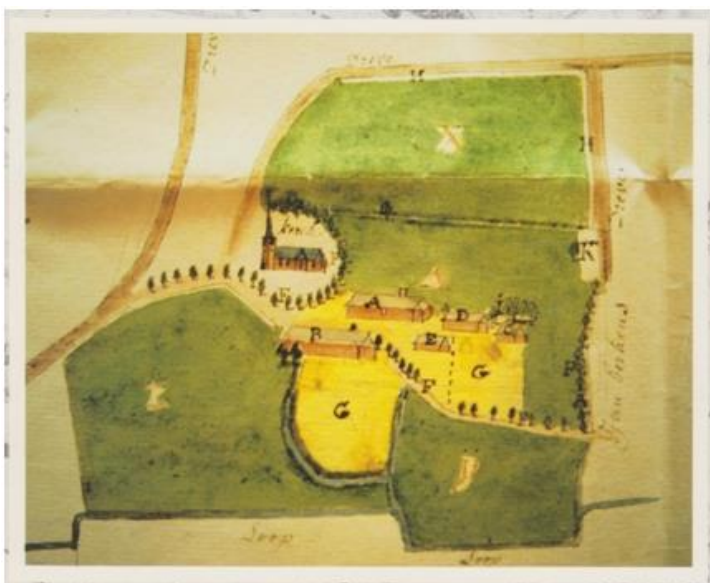

De Malteserhoeve

Waar nu de Helmondse weg loopt, liep lang geleden een van de belangrijkste handelsroutes uit de middeleeuwen, de Grote Landroute van Keulen naar Antwerpen. Vanag deze handelsroute waren in de verte de kerk en de toren van Rixtel te zien en de Malteserhoeve. Al in 1178 n. Chr. was er een kerk in Rixtel. Deze kerk was de moederkerk

voor een groot gebied, dat zich uitstreckte over het huidige Helmond. Vlakbij de kerk lag de Hoeve, ook wel klooster, bouwhoeve of hofstede genoemd. Op de tekeningen hieronder is te zien dat het een flinke kerk betrof. De plattegrond laat duidelijk zien hoe de Hoeve zich verhield ten opzichte van de kerk en hoe de handelsroute er langs liep. Bij de belegering van Helmond in 1587 liet graaf van Hohenlohe de kerk plunderen en in brand steken. De kerk werd vervangen door een houten noodbouw. Na de 16e eeuw raakten beide gebouwen steeds verder in verval. In 1820 werd de 'Malteserhoeve' gesloopt. De alleenstaande toren van Rixtel werd in 1818 afgebroken.

De Malteserhoeve dankt haar naam aan de 'Malteser Orde' die is ontstaan in de tijd van de Kruistochten. De Eerste Kruistocht duurde van 1096 tot 1099 n.Chr. Deze Kruistocht had als doel Jeruzalem opnieuw te veroveren na de moslimverovering van Levant. Hiervoor werden verschillende ridderorden gecreëerd. Voorbeelden hiervan zijn de Orde van Calatrava, de Duitse Orde en de ridderorden die, zoals de orde van Sint Jacob van het Zwaard, vanuit Spanje en Portugal de Moren bevochten. De meest bekende ridderorden zijn die van de Tempeliers en de Hospitaalridders. Het was de taak van de Hospitaalridders om de pelgrims naar het Heilige Land te verzorgen en te beschermen. Na de inname van Jeruzalem door de Islamitische Saladin in 1187, vluchtten de Hospitaalridders. Keizer Karel V, gaf hen het eiland Malta als toevluchtsoord. Vandaar de naam 'Maltezer Orde'. De orde van de Tempeliers werd in 1118 opgericht en was veel meer gericht op strijd. Rijke edelen die tot de orde toetraden moesten al hun bezittingen aan de orde schenken. Zo werd ook de Hoeve bij de kerk van Rixtel in de 13e eeuw door geschonken aan de Tempeliers. De grote rijkdom en macht die de Tempeliers verwierven, leidde waarschijnlijk tot hun ondergang. Op vrijdag 13 oktober 1307 werden alle Tempeliers gearresteerd door koning Filips de Schone onder beschuldiging van ketterij. Sindsdien wordt vrijdag de 13e als ongeluksdag beschouwd. Na de opheffing van de Tempelorde van Rixtel werd het Tempeliershuis overgedragen aan de Malteser Orde en werd voortaan Maltezer Hoeve genoemd.

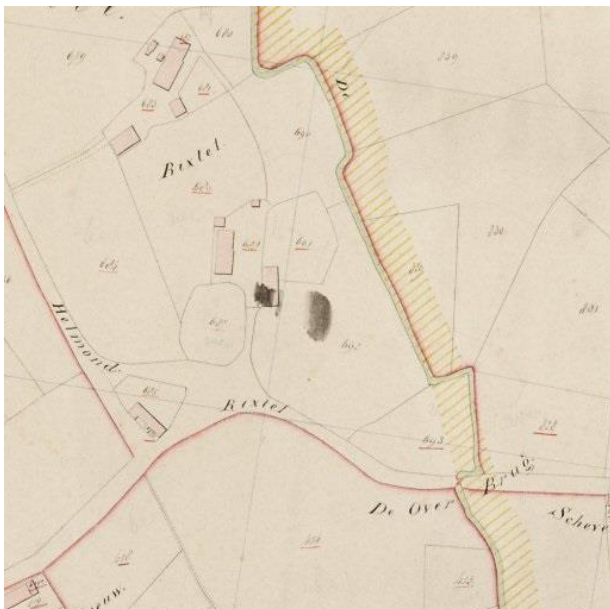
Plattegrond van de kerk van Rixtel en de Maltheser Hoeve anno 1788. De kerk stond tussen de hoeve en de weg van Helmond naar Rixtel, Coenen, J.:Van Ricstelle tot Aarle-Rixtel.

Archeologie

Deze voormalige kerklocatie maakt deel uit van een archeologisch monumentaal terrein van hoge waarde. Het betreft een terrein met resten van een kerk en bewoningssporen uit de late middeleeuwen. Op het terrein bevinden zich vermoedelijk funderingen van een kerk. Tevens zijn er scherven aangetroffen uit voornamelijk de late middeleeuwen, maar ook enkele uit de vroege middeleeuwen. Op het terrein zouden in de late middeleeuwen een aantal hoeven hebben gestaan (Maltheser Hoeve/Hoeve Vehuse/Tempeliershoeve). Ook zijn er twee afslagen uit het mesolithicum aangetroffen. Monumentnummer: 4715

Omgeving Waardevol Cultuurlandschap

De landschappelijke ligging mag hier niet onbenoemd blijven. Aarle en Rixtel passen ondanks dat de kerken en kerktorens verloren zijn gegaan toch goed in de kerktorenroute. Het gebied is aangemerkt als een Waardevol Cultuurlandschap (WCL) en wordt in Cultuurhistorische Hoofdstructuur van Peelland genoemd om zijn groene en besloten karakter, maar ook vanwege de historische gelaagdheid: van alle fasen in de ontwikkelingsgeschiedenis is wel iets in het landschap overgeleverd. De verkavelingstructuur is in de afgelopen anderhalve eeuw nauwelijks gewijzigd. De akkercomplexen hebben hier hun open karakter nog goed behouden.

Filmpje over de geschiedenis: <https://youtu.be/AIQB2SQveCc>